

Communio

LIBERALKATOLSK KYRKOTIDNING NR 1 2003 ÅRG 35

Pris 25:-

Vilka är äng- larna?

Nedanstående artikel är hämtad ur Ortodox Tidning och ursprungligen skriven av moder Alexandria (F.D. Prinsessan Ileana av Rumänien)

Bibeln hänvisar till änglar som accepterade företeelser. Trots att de omnämns över tvåhundra gånger får vi ingenting veta om deras skapelse eller när den ägde rum, inte heller finns många fysiska beskrivningar. Men först och främst bör vi vid hänvisning till dessa himmelska varelser minnas, att benämningen ”ängel” används på ett löst och slarvigt sätt, ty på grekiska betyder ordet ”budbärare”.

Änglar och ärkeänglar är inte övernaturliga, trots att de är andliga. Gud ensam är övernaturlig, ty bara Han är oskapad. I likhet med oss människor är de heliga änglarna skapade, naturliga väsen, och lika mycket en del av vår värld som vi själva. ”Ty genom honom skapades allt i himlen och på jorden, det synliga och det osynliga ...” (Kolosserna 1:16) En ängel har karaktär, individualitet och en egen vilja på samma vis som vi; men på andra

sätt liknar oss änglarna inte alls. När en ängel tar kroppslig skepnad för att manifesteras sig för oss, liknar han inte fysiskt en mäsklig varelse utan är bara en mental avbild av henne.

Om vi är så föga medvetna om dem beror det på att vi som regel inte ser dem med våra moraliska ögon och att vår andliga förnimmelse är antingen trög eller underutvecklad. Om vi eftersträvar en bättre förståelse av änglar-

Forts sida 2

Vilka är änglarna?

Forts från sida 1

nas natur, bör vi vända oss till vår kunskap om Gud snarare än till vår kunskap om människan. H1. Basilios säger, att enligt hans synsätt ”är deras substans en luftfläkt eller en beständig eld, och därför är det som de lokaliseras eller blig synliga i form av sina helt egna kroppar för dem som är värdiga att se dem.” H1. Basilios menar, att de tar på sig en synlig individualitet förverkligad i mänsklig form, dock inte mänskligt gripbar. Alltifrån sin skapelse är de heliga änglarna fullkomliga varelser men utan materiell form.

Änglarna är oss helt överlägsna och ofattbara för oss, med de är en del av våra liv: Genom Guds gränslösa nåd är de bestämda vid stora och avgörande moment i historien till att vara den Högstes budbärare till människorna här nere; de är även våra vägvisare, uppehållare, rådgivare, beskyddare och tröstare från födelsen till graven. Änglarna är rena, fullkomliga andar: de är inte begränsade till tid och rum; de känner varken ungdom eller ålderdom utan alltid bara livet när det är fulländat. Vi kan knappast föreställa oss ens en skuggbild av deras majestät, makt och kraft eller fatta det blixtljus som är i deras rörelse; ”Väsendena skyndade fram och tillbaka som blixtrar”. (Hesekiel 1:14) Dödliga kan dessutom inte fatta de heliga änglarnas frihet och omfattningen av deras förstånd, obundet av fysiska hjärnor. Kristallklara och felfria, utan att känna smärta eller besvikelse, oberörda av tvivel eller fruktan, varken manliga eller kvinnliga, är de skönhet, kärlek, liv och verksamhet,

sammanbundna i en individuell, obeskrivlig fullkomlig. <<Han som gör sina änglar till vindar och sina tjänare till brinnande eld.>> (Psaltaren 103:4LXX) I viss mening är de, om det kan uttryckas så, det individualiserade självet av Guds egna attribut.

De heliga änglarna står i Guds närvaro och skådar Herrens ansikte. ”Änglarna är mer än vara bärare av gudomliga budskap och människornas vägledare: de är bärare av själva Guds Namn och Kraft. Det finns ingenting roligt eller vekt poetiskt hos Bibelns änglar: de är ljusblixtrar och kraft av den Allsmäktige Herren: ”Deras tillvaro bärs upp av Guds godhet och de deltar i Hans makt, visdom och kärlek. De är upplyfta av ständig lovsång och tacksägelse. Från allra första början är Gudomlighetens upplyftande änglarnas största glädje, att fritt välja Gud och ge honom sitt oförfärad flöde av liv i oändlig kärlek och tillbedjan.

Herren har berett sin tron i himmelen, och Hans välde omfattar alla. Välsigna Herren, ni alla Hans änglar, mäktiga i kraft, som utför Hans befallning, redo att lyssna till de ord Han talar. Välsigna Herren, ni alla Hans härskaror, ni Hans tjänare, som uträttar Hans vilja. Välsigna Herren, vi hela Hans skapelse, på varje plats i Hans herravälde. Och du, min själ, lova Herren. (Psaltaren 102:19-22-LXX)

Från allra första början föreställde man sig dessa änglaskaror som uppdelade i tre hierarkier; hl. Dionysios Areopagita kalla dem ”körer”. Detta är den lämpigaste termen, eftersom hela deras verksamhet är liksom ett evigt lovsjungande och en tacksägelse

1) Zadkiel, Jophiel och Chamuel enligt LKK.

till den Högste.

Ärkeänglarna har bestämda individualiteter och är i sig en ordning av himmelska varelser. De är budbärare i likhet med änglarna. Det finns sju ärkeänglar, av vilka de fyra första omtalas vid namn i Bibelns böcker.

A. Mikael (*Vem är som Gud?*)

Den främste ledaren av himlamakterna. Det var han som Besegrade Ormen (Lucifer) och drev honom ut ur Paradiset.

B. Gabriel (*Guds man/kämpe*) Ängeln vid Jungfru Marias Bebådelse.

C. Rafael (*Guds har helat*) Den förnämste bland skyddsänglarna och den som bär våra böner till Herren.

D. Uriel (*Guds eld*) Profetiornas uttolkare.

Namnen på övriga tre ärkeänglar återfinns inte i Skriften. (Dessa tre ärkeänglar är Salafiel, Jegudiel och Barachiel. –Sätt. Anm.) 1) ”Vem är som Gud, Guds man/kämpe, Gud har helat och Guds eld.” På ett ytterst enkelt sätt får vi vid tolkningen av ärkeänglarnas namn en snabb uppfattning om deras personlighet, genom vilken deras relation till Gud blir tydlig liksom deras makt och påverkan. Areopagiten ger en underbart tydlig definition: ”En ängel är en avbild av Gud, manifestation av osynligt ljus, en skinande spegel, lysande, fläckfri, utan fläck och skrynka, mottagare (om det är tillbörligt att säga så) av all skönhet från det absolut gudomliga goda och (så mycket som det är möjligt) upptänd i sig själv med den obesmittade stråglansen från gudomlighetens hemlighetsfulla tystnad.”

Kyrkans fastställda tro på änglarna bygger på den Heliga Skrift och den Heliga Traditionen;

Forts nästa sida

samma sak gäller för dess officiella lära beträffande satan som en ”fallen ängel.” Även om vår främsta avsikt är att behandla de ”goda änglarna”, kan vi inte fullt ut begripa deras roll i människans öde om vi inte också är bekanta med satans roll, ”världens furste” och hans änglar, mörkrets änglar. Innan satan blev helvetets furste var han den främsta av alla himlamakter. Han kallades Lucifer, ”ljusbäraren” och innehade sin plats vid själva höjdpunkten av den fulländade skapelsen. Trots sitt syndafall står han närmare Gud i naturens ordning än till människan, ty då han är ren ande är han odödlig och tidlös; han är delaktig av änglavärldens alla egenskaper, varken rum eller tid besvärar honom och hans förstånd är klarheten själv. Vi får inte för en stund glömma satans andliga natur och hans fåtaliga begränsningar. Dessa kan begripas först när vi ser honom – liksom måste vi uppfatta alla andra änglar – i förhållande till Gud.

Änglarnas behärskande av den fysiska världen kan och får inte jämföras med Guds allmakt. Änglarna är ett tjänande, beroende herravälde, inte ett skapande och absolut; de kan använda krafter och principer som inplanterats i dem naturligt av Gud, men de kan inte framkalla dessa krafter och principer. ”Lucifer älskade sin egen änglanatur, som var fullt fattbar och uppfylld av obestridlig skönhet, fulländning och godhet. Det var som det borde vara, men hans kärlek vägrade att röra sig ett steg bortom detta, vägrade att se bortom änglafullkomligheten till dess gudomliga källa; han envisades med att vila i denna skönhet för att där finna fullkomlig lycka, ville vara tillräcklig i sig själv. På samma sätt som med stolthetens väg, isolerade sig Lucifer (som storheten kräver) så att han uteslöt

alla andra; och detta utan någon ursäkt: utan okunnighet, utan misstag, utan begär, utan föregående oreda i hans änglavilja. Hans synd var av ren illvilja.” (Walter Farrell) Satan föll alltså från sin höga ställning, eftersom han inte ville fullgöra sin roll och förlorade för alltid dem plats för vilken han skapades. Detta är Lucifers förbannelse och alla dem som följer honom, vare sig från änglavärlden eller vår egen. Alla dem som väljer falska avsikter följer satan och löper därmed risken att förlora Gud för alltid. I sin plåga och i sitt raseri försöker djävulen förstöra och så dra med sig andra i ett elände som är lika absolut som hans tidigare himmelska glädje. Gör honom finns den inget misstag i omdömet; han vet vad han gör och därför är hans namn satan, anklagaren, och varför hans makt bara är underordnad Guds makt. Kom dock ihåg, att satans makt är lite stor som kerubernas och att han oavbrutet kämpar mot de himmelska makterna under ledning av hl. Mikael, deras standår (trofe)bärare. Ingenstans framställs berättelsen om satans fall kila ständligt som i hl. Johannes den gudomliges stiliga vision i uppenbarelseboken. Samtidigt måste vi hålla i minne, att hl. Johannes ger en symbolisk framställning av den himmelska striden som började långt före världens skapelse och i vilken Kyrkan fortfarande är engagerad.

En strid uppstod i himlen: Mikael och hans änglar gav sig i strid med draken. Och draken och hans änglar stred, men han var inte stark nog, och det fanns inte längre någon plats för dem i himlen. Och den store draken, den gamle ormen, som lassas djävul och satan, han som bedrar hela världen, kastades ner på jorden och hans änglar kastades

mer med honom ... Jubla därför, ni himlar och ni som bor i dem! Med ve dig, du jord och du hav, ty djävulen har kommit ner till er i stor vrede, eftersom han vet att hans tid är kort. (Uppenbarelseboken 12:7-9+12)

Satans nedstörtande från himlen orsakade hos honom ett stort förtärande raseri, ty det är bara på jorden som han nu har någon makt. Satan är dubbelt arg, eftersom hans makt är begränsad till vår värld och han vet till fullo att när vår värld upphör, då upphör samtidigt hans makt att bedra människan. Hans tid för var och en av oss är ännu kortare, då hans möjlighet att nå oss som individer är begränsad till den livslängds som förunnas oss på jorden. Det är i evigheten som människan skördar uppfyllelsen av den jordiska kampen. I Nya Testamentet kommer änglarna verkligt till sin rätt med sina bestämda personligheter och deras plats i skapelsen blir tydlig. De är varelser utrustade med förstånd och fri vilja, tydligt åtskilda från och överlägsna människan med till sitt väsen underordnade Gud. Nya Testamentet bekräftar och fullständigar Gamla Testamentets lära. Vi ser dem tillbedja Jesus Kristus som sin Konung. Satan, som i Gamla Testamentet var en elak, övermänsklig varelse, åtskild från änglarna, är i Nya Testamentet ledare för de fallna änglarna eller demonerna. Han kallas även ”djävul”. ”anklagare”, ”baktalare”, och hans efterföljare är ”demoner och djävlar.” I Nya Testamentet och dessutom även i kyrkofädernas skrifter blir kampen mellan gott och ont, mellan mörkrets änglar och ljusets änglar ännu tydligare och mer distinkt.

Debattsidan

Ett hem för andliga sökare

Debatten som förs i *Communio* om vår kyrka behandlar frågor av mycket olika karaktär. Artikelförfattarna uttrycker känslor som visar att de är oroliga i sina hjärtan. Jag har själv vänt och vridit på samma frågor under flera års tid och jag skall försöka belysa hur jag ser på några av frågorna. Det kan vara lockande att svara på dessa men det viktiga är att se författarnas bakomliggande frågeställningar, vad de säger och vilka frågor man söker svaren på.

Ekumenik – för vem?

Mina egna erfarenheter av ekumeniskt arbete under flera år i slutet av 1990-talet har lärt mig att bli mer ödmjuk inför människorna. Med församlingens stöd deltog jag i kyrka på sta'n. Vi var präster, pastorer, diakoner och lekfolk från Norrköpings kyrkor som vandrade parvis varje fredag och lördag. Vi besökte kafeér, nattklubbar och diskotek ända fram till tidig morgon. Ett 'kvalificerat drällande' för att visa att vi i kyrkan också fanns med i människors fritid. Vi talade om vilka vi var och vilka traditioner vi kom ifrån utan att missionera. Det var alltid nattfolket som sökte oss om de kände ett behov av samtal. Vi hade klart för oss att vi inte skulle 'värva medlemmar' till våra trossamfund utan betjäna vår medmänniskor i ett öppet och ärligt ekumeniskt samarbete. Det fanns också ett värde i sig att bygga upp ett nätverk av kontakter med andra kyrkoaktiva eller präster. Jag tror inte att vi ska söka ekumenik för dess egen skull utan bara finnas till, och om behovet finns uppstår ekumeniken som en naturlig del av vårt arbete. Målet för mig är att tjäna mina medmänniskor i olika situationer.

Igenkännandets smärta

Författarna uttrycker farhågor och ställer frågor som jag känner igen från min egen kyrkoaktiva tid och som jag nu kan blicka tillbaka på med kritiska men också milda ögon. Hur lätt var det inte att bli involverad i olika funktioner på såväl det liturgiska tjänandets område som i det förenings-byråkratiska organisationsarbetet. Det gick liksom lite för fort utan att jag fick tid att reflektera över mig själv och mitt inre liv. Och då kan det lätt bli som en av debattörerna säger att man känner att engagemanget i församlingen och kyrkan känns tungt och att man känner bördan på sina axlar. Gränsen till utbrändhet ligger mycket nära.

Finns det hopp?

Vi skall vara medvetna om att mycket av den osäkerhet och ångest som vi alla känner inför Lkk och dess berättigande, är uttryck för lika stora och angelägna frågeställningar som man brottas med i andra trossamfund och kyrkor. Den universiella Kyrkan står idag inför stora utmaningar och vår karta stämmer inte längre med terrängen Vi ser lätt med våra egna

europiska glasögon på omgivningen och sätter lätt på skygglappar inför de enorma problem som finns i den afrikanska eller latinamerikanska verkligheten.

Hur skall vi gå vidare?

När jag läser noga ser jag dock positiva möjligheter och trådar till försök att bryta upp från det kaos och den kris som Lkk befinner sig i. En författare talar om fokusering på liturgin; dess mening och inre budskap. En annan att vi behöver korsdrag, engagemang, föredöme och fart. Alla hoppgivande signaler som jag vill ta till mig och vidareutveckla.

Gemenskap och växt

Under min frivilliga 'disapora' (exil) som jag har befunnit mig i under de senaste åren, upplevde jag allt från tvivel, mörker, kaos till förtröstan och trygg tillit. En tid för reflektion och många möten med sökare och pilgrimer. Där fann jag en fast grund som hos mig utvecklade en övertygelse om att det trots alla mina tillkortakommanden är Trossamfundet Liberala katolska kyrkan som jag vill arbeta i. Biskop Lennarts

Forts nästa sida

ord är mig fortfarande levande- och följer mig vart äon jag går: 'jag har inte ångrat mitt kyrkliga val och fick jag leva om mitt liv skulle det bli samma val igen'.

Grenar och rötter

Debattörerna visar på bristen på kontinuitet och att banden med Lkks pionjärer tunnas ut när gamla trotjänare försvinner av naturliga skäl eller går till andra sammanhang, vilket också har varit fallet. Här tror jag dock att vi inte skall tappa fattningen eller kompassen. Tänk själv vilka oerhörda perspektiv och möjligheter som öppnades för de första aktivisterna vid 1920-talets början då de första stapplande stegen togs och Lkk såg dagens ljus i Stockholm. Så försöker åtminstone jag se på det hela. Till detta skall också läggas att det finns flera av oss som blivit präglade av biskopar, präster och andra

aktivister som verkat och lagt hela sitt hjärta i Lkk under delar av 1900-talet. De har också ställt sig samma frågor som vi gör nu. För mig framstår dessa som ett slags patricier (kyrkofäder) som tillsammans med våra grundare **ständigt finns närvarande** vid mässan, i liturgin, psalmer och vid många andra tillfällen. Jag är en del av något större, ogripbart, en länk som tillsammans med andra länkar ständigt, envist och ibland motvilligt fortsätter Herrens arbete vidare. Han har valt mig att tjäna här i denna kyrka.

Det inre arbetet

Det går som röd tråd genom debatten att det saknas något. Författarna verkar vara överens om att det inte handlar om att göra om vårt nuvarande arbetssätt utan att komplettera det med ett djupare andligt liv. Förslagen är många och mitt

konkreta erbjudanden är att välkomna alla som liksom oss andra brottas med de frågor som debatten försöker ge uttryck åt till en **gemensam samling**. **En veckohelg i slutet av april** och under enkla budgetformer kommer vi att träffas några Lkk-medlemmar för att tillsammans fördjupa oss i ett andligt liv genom studier av vår liturgi, med gudstjänster och psalmer försöka hitta vägen tillbaka och utveckla den gemenskap, '**ett hem för andliga sökare**' som bland annat debatten och min artikel ropar efter. Hoppas att det blir en bra genusrepresentation. Planer finns också till **pilgrims-vandringar** i Vadstena trakten under sommaren.

Ha förtrostan! Du är inte ensam.

Göran Werin

Tel: 011-16 95 83

Epost: fr_goran@catholic.org

Det har daltats nog med synoden

I tidningen Metro har Evert Sundien läst följande:

Halleluja, tänkte man. Härlig är jorden. Kvinnoprästfobikerna i Svenska kyrkan vill ha egna biskopar och stift! Som betalande medlem hörde man det efterlängtrade ljudet av en kvarsten som sakta gled av det plågade gamla samfundet. Men det tog inte många sekunder förrän man läst det finstiltat: Egna biskopar och församlingar – med inom Svenska kyrkan. Få en ny fin kaka och samtidigt äta på den gamla. Smart. Teologiska naturreservat för utrotningshotade bibelfundamentalister på flertalets bekostnad. Det börjar bli målfoto på vem som är fegast. Majoriteten med K G Hammar i spetsen, som efter ett halvt sekel med kvinnliga präster och tio år med diskrimineringsförbud fortfarande låter synodrockarna fladdra i draget från sakristian. Eller minoriteten, som vägrar acceptera en

grundläggande samfundsnorm – ja, till och med ser den som en skymf mot Guds klerikala vilja – men ändå envisas med att stanna kvar.

Hela kristenhetens historia är fylld av uttåg och uppbrott. Från Luther till Livets ord. Frikyrkorörelser har bildats av lindrigare skäl. Ändå envisas den före detta statskyrkans förföljda ämbetsalibaner att bli kvar vid köttgrytorna. För det är naturligtvis det som är orsaken. Rikedom och resurser. Administration och byggnader. Skatteinkomster och status. Gärtners goa gubbar vill väl inte degraderas till några fattiga frimicklare heller? Visserligen påstår man sig har runt 50 000 sympatisörer i landet, men som det är nu kan ju parasitera på drygt sju miljoner. Det kanske framgår av min något raljanta ton att jag har svårt för folk

som läser Bibeln som om det gällde säkerhetsmanualen för Barsebäck 2. Den bästsäljaren är på tok för fylld av motsägelsefulla dråpligheter för att ses som Guds obegränsade och ocensurerade ordflöde till mänskligheten. Jag är lite avundsjuk på folk som slipper tänka själva och vill heller inte demonisera. Den som tror att Herren inte bara tycker att präster är förmer än andra, utan också att fel genupsättning och könsdelar diskriminerar från detta upphöjda ämbete, ska naturligtvis få göra det. Vi lever i ett religionsfritt land. Gå åstad du lilla hop och predika ditt verbalinspirerade budskap om att kvinnor ska nöja sig med att bli diakonissor! Sprid patriarkatets evangelium på det att vi andra, vi som leva i nådens år 2003, må slå

Forts sida 8

Andliga boktips

Ibland kan det vara svårt att hitta bland den religiösa och teologiska litteraturen. Med denna avdelning skall vi försöka råd bot på detta genom att regelbundet presentera tips på böcker inom dessa och angränsande områden. En del nya titlar, andra äldre men fortfarande lika aktuella.

Vi tar tacksamt emot förslag till den här avdelningen. I ett första skede fokuserar vi på böcker som finns tillgängliga på svenska. Har du förslag på böcker skrivna på engelska är du också välkommen. Skriv bara en kort notis som vi har gjort här.

Teologi genom seklerna

av Bo Nylund

Här presenterar författaren lättfattligt en skiss av den kristna teologins historia. Den behandlar livsfrågor samtidigt som några viktiga utvecklingslinjer markeras.

Från urkyrkan, över medeltiden, reformationen och upplysningstiden fram till 1900-talet.

Förlag Uppsala Universitet, 1999.

Trons vägar

av Per Beskow

Med underrubriken 'Om religion och livsfrågor' får vi tillgång till en handbok som närmast kan liknas vid en grundbok i religionskunskap. Ursprungligen är den skriven för lärarutbildningen men den har fått en långt vidare spridning. Ett 'måste' för den som vill få en första genomgång av religionsfrågor. Några rubriker; Gamla och Nya testamentet, Kristendomens historia från urkyrkan till dagens Sverige, Kyrkor och samfund i nutiden, religioner utanför Europa, människosyn, etik, lidande och död.

Den innehåller också en gedigen boklista för den som vill fördjupa sig i något av bokens teman.

Proprius förlag, Stockholm 1999.

Språk för en vuxen tro

av Ylva Eggehorn

En nyutgåva av en mycket älskad bok. Författaren ställer centrala frågor kring vad som händer när man mister sin barnatro. Tvivlaren har tron som sin skugga, den troende har tvivlet. Lyssnar Kristus till dem båda och kan han möta dem när och var som helst? Släpp loss Kristus ur den religiösa fångenskapen! Men vad händer då?

Ett samarbete mellan bokförlagen Cordia och Verbum, Örebro - Stockholm 2001.

Ett första urval av Göran Werin

Upprop

Det är dags att få litet liv i kyrkan och snurr på verksamheten, eller hur...? Vi har länge pratat om det – nu försöker vi göra slag i saken till hösten med början vid samfundets årsmöte i Mikaelihelgen.

Stockholmsförsamlingen inbjuder alla i hela landet till kursdagar i Liberala Katolska Kyrkan med begynnelse på fredagkvällen, lördag efter årsmöte och matrast.

Ytterligare ett tillfälle helgen den 15-16 november.

En grundligare kurs i kyrkans mystik, meditation, praktik, retorik, historia och uppbyggnad i all anspråkslöshet.

Vi söker även dig som har stor kunskap om näraliggande ämnen och möjlighet och lust att medverka som kurs/föredragshållare. Ekonomiskt bör ditt bidrag vara ideellt.

Meddela ditt brinnande intresse med förslag till Nappe Holmström på tel. 08-717 26 99 eller e-post nappejanne@swipnet.se, eller Jonas Anundi på tel. 070-464 90 34 eller e-post anundi@home.se.

Sökandet efter pilgrimens själ

Allt fler människor i vår tid beger sig ut på pilgrimsvandringar. Ett sökande efter långsamhet, enkelhet, delande, andlighet, frihet, bekymmerslöshet och tystnad. Alla dessa är bristvaror i vårt moderna västerländska kulturklimat och därför tar människor på nytt tag i sin stav, axlar sin ränsel och går ut på vägar och stigar både här i det svenska landskapet som i andra delar av världen.

I Vadstena finns sedan 6 år tillbaka **ett centrum för pilgrimer** som på olika sätt försöker att aktualisera pilgrimstanken. En ekumenisk mötesplats med Svenska Kyrkan som en trygg sponsor med många aktiviteter som attraherar människor från skilda delar av kristenheten. Verksamheten består av kurser, retreat, vandringar och pilgrimssommar. Här finns ett enkelt och ekonomiskt härbärge med alla de bekvämligheter som en trött, hungrig och smutsig pilgrim kan behöva efter sin mödosamma vandring.

Pilgrimssommar 2003

I och med att det är 700 år sedan den heliga Birgitta föddes kommer ett stort jubileumsprogram att genomföras med aktörer från såväl stat, kommun och kyrkor. I Birgittas fotspår är arbetsnamnet på sommarens pilgrimsprogram. För pilgrimscentrum blir det två dagars **vandringar** 25-27 april och 19-21 september. En 25 mils långvandring på Klosterleden planeras under tiden 11 – 22 augusti.

Är du nyfiken och orädd så rekommenderar jag dig att delta som frivillig i deras olika aktiviteter. Du kan arbeta som informatör i Klosterkyrkan eller som kaffevärd i pilgrimskaféet. Vi har en stor kåta som vi kallar Pilgrimstältet där nyfikna kan informera sig om våra aktiviteter och den fungerar också som startpunkt för våra dagliga **pilgrimsvandringarna i Vadstena**.

Under olika teman som; Den helige Franciskus, Katarina av Vadstena, Birgitta Birgersdotter, Frälsarkransen, Pilgrimens sju nycklar och attribut vandrar grupper av intresserade under några timmas tystnad under ledning av duktiga guider från pilgrimscentrum. På pilgrimscentrum finns alltid en präst eller diakon med uppgift att leda dagens arbete. Vi firar **tideböner** tre gånger om dagen i Klosterkyrkan och efter morgonbönen samlas vi över en kopp kaffe för att samtala om dagens texter. På tisdagarna är det **Taizé-andakt** i Maria kapellet och på onsdagskvällarna är det **pilgrimspub** med något aktuellt tema eller inbjuden gäst.

Känner du ett behov av att söka dra dig tillbaka i tystnadens anda kan du ansöka om att få delta i en **retreat**. Intresset är stort och platserna fylls snabbt. Under våren planeras retreat den 4-6 april, 9-11 maj och i höst den 5-7 september och 3-5 oktober. Jag var där i oktober förra året och vill starkt rekommendera till deltagande för den som känner sig mogen. Retreaten innehåller framför allt tystnad och det är inte alltid lätt att hålla tyst en hel dag. Programmet i övrigt består av korta vandringar, regelbundet böneliv, meditationer i kapellet, delande på kvällarna (den enda gång du får tala) och boende i eget rum. Empirehuset, där retreatgården ligger, är en del av området kring Vadstena folkhögskola.

Pilgrimscentrum utbildar också

ledare som kan arrangera och leda pilgrimsvandringar på olika platser och inom samhälle och kyrka. **Ledarkurser** planeras 18-20 september och 2-4 oktober.

En mild vind och en tystnadens anda ingår som ett bestående intryck av mitt första besök av Vadstena med dess natur, kultur och andlighet.

Franciskanska pilgrimsrörelsen

Som en del av den univiersella kyrkan...

MINNERNAS MÄSSA

Minnenas mässa, en ekumenisk gudstjänst för alla som mist ett barn oavsett när eller hur, hölls den 22 februari. Arrangörer var Liberala Katolska kyrkan och Svenska Kyrkan i Mölndal. Föreningen Vi Som Mist Någon Mitt I Livet (VIMIL) var också engagerade. Ett 80 - tal besökare slöt upp i Fässbergskyrkan. Från S:t Gabriels församling medverkade prästen Mikael Hallgren, Via Schröder med mariabön, Karin Eklund och Gary Brain med ljuständning, textläsningar och förbön. Regina Birkehorn, initiativtagare till Minnenas mässa predikade över föräldraskap och att gå vidare trots smärta och sorg. Celebrant var Jonas Anundi och från Svenska kyrkan deltog b.l.a. Kyrkoherde Gunnar Kampe och Fässbergskyrkans egen organist Bertil Karlsson. Gudstjänsten innehöll mycket musik tack vare duktiga sångerskor.

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Biskopsämbetet: Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås
Tel 021-33 34 70, mob.tel 070-536 65 37, fax 070-615 34 70, e-post regionary@lkk.se

STOCKHOLM

S:t Mikael och Alla Änglars församling, S:t Mikael Domkyrka, Flottbrovägen 5, St Essingen, 112 64 Stockholm, tel 08-656 26 65. Pg 5 58 95-7.

Ansvarig församlingspräst: fader Evert Sundien, Hagagatan 37, 113 47 Stockholm, tel 08 33 20 06, 070-660 42 69

GÖTEBORG

S:t Gabriels församling, Kyrkorådets ordf. Karin Eklund, Tallstigen 12, 463 71 Lödöse, tel 0520-6600 43, Pg 38 23 53-1

Ansvarig församlingspräst: fader Jonas Anundi, Hauptvähen 3, 723 58 Farsta, tel. 070-464 90 34

Gudstjänstlokal: Johannebergsg. 18 nb

NORRKÖPING

S:t Franciskus kyrkogrupp
c/o Marianne Andersson-Söderström
Hörgatan 16 A, 602 34 Norrköping
tel 011-16 10 81, Pg 71 33 28-3.

VÄSTERÅS

Maria församling.
Ansvarig församlingspräst biskop Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås, tel 021-33 34 70.
Pg 28 57 13-4.

AVESTA

S:t Staffans kyrkogrupp. Ansvarig präst fader Hans Althén, Åkrundan 24, 774 00 Avesta, tel 0226-568 10.

UPPSALA

Maria församling. Ansvarig församlingspräst fader Dag Kyndel, Wrå Gård, 153 94 Hölö, tel 08-55 15 90 65, arb 018-471 00 00 vx. Pg 442 00 00-4.

LUND

Sankta Maria Kyrkogrupp
c/o Stefan Brauer, Östen Undéns gata 5
227 62 Lund, 046-30 58 28

OTTERBÄCKEN

S:t Rafaels kyrkogrupp
c/o Carina Carlström, Amnevägen 34,
547 72 Otterbäcken, tel 0551-224 80

SAMFUNDET LIBERALA KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE

Ordf Regina Birkehorn, Broddby
748 96 Tobo, tel 0295-345 30
Pg 216 28-3

Stiftelsen LKK i Sverige.

Flottbrovägen 5, 112 64 Stockholm
Pg 37 48 15-9.

Information om kyrkan och församlingarnas verksamhet på Internet:

www.lkk.se

Communio, är organ för den svenska grenen av Liberala Katolska Kyrkan och utkommer med fyra nummer per år. Prenumeration sker enklast genom att sätta in 75 kronor på postgiro 88 82 44-1, COMMUNIO.

Ansvarig utgivare: Sten-Bertil Jakobson, tel 021-33 34 70.

Redaktion: Marianne Andersson-Söderström, tel 011-16 10 81. Ekonomiansvarig: Rose-Marie Johansson, tel 018-55 01 91.

Redaktion och expedition: Solrosgatan 16, 722 45 Västerås.

Tryck: JUSTNU-tryck, Västerås.
ISSN 0345-2018.

Tankefrihet och rätt att ge uttryck för den är en fundamental princip i LKK. Kyrkan själv är inte ansvarig för gjorda påståenden eller uttryckta uppfattningar i denna tidning, bara när de är betecknade "officiellt".

Sista manusdag för nr 2-2003 är den 5 maj 2003.

Aktuell LKK-litteratur

Liturgi 3:e upplagan.....135 kronor

Psambok.....55 kronor

LKK:s egna särpsalmer samt liturgiska psalmer och gradualer som ingår i kyrkans liturgi

Principförklaring och kort lärosammanfattning.....20 kronor

99 frågor och svar om Liberala Katolska Kyrkan .....50 kronor

Den inre meditationens gång under mässan.....15 kronor

Vi har även en del LKK-litteratur på engelska.

Komplett boklista sänds gratis på begäran. All försäljning sker mot förskottsbetalning till COMMUNIO postgiro 88 82 44-1 portofritt! Upplysningar genom Rose-Marie Johansson, Täljstensvägen 11G, 752 40 Uppsala, tel. 018-550191. Du kan också beställa via LKK:s hemsida på internet.

Det har daltats . . .

forts från sida 5

oss på knäna av skratt! Men gör det i ett eget samfund. Svenska kyrkan ska visserligen ha högt i tak, rum för debatt. Men så länge våra bokstavstrogna vänner lägger en blöt filt över templet är det snarare så att taket sjunker och väggarna pressas inåt. Personligen känner jag att tålmodet och syret tryter. Det har daltats tillräckligt från ledande håll och det har obstruerats, manipulerats och manifesterats bortom all rimlig gräns från synodflockernas sida. Ge dem ett starta eget-bidrag och vinka adjö. Annars är jag rädd att det här är sista taxeringsåret som jag bidrar ekonomiskt till en folkkyrka som predikar jämlikhet men tolererar en människosyn som inte rört sig många millimetrar sedan medeltiden. Och jag är vid Gud inte ensam.

Har Du förnyat din prenumeration på Communio?

Tidningen kommer ut med 4 nr per år.

Prenumerera gör Du lättast genom att sätta in prenumerationssavgiften 75 kronor på postgiro 88 82 44-1